

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

1983



BRNO 1985

místech prováděn sondážní průzkum, při němž nebyly žádné hroby zjištěny. Možnou souvislost s prozkoumaným pohřebištěm může prokázat jedině další výzkum na pozemku Státního statku.

Abschlussgrabung des slawischen Gräberfeldes in Mušov /Bez. Břeclav/. Im Jahre 1983 wurde die Grabung des slawischen Gräberfeldes an den Stellen des Rekreationsautocamps auf dem Katastralgebiet der ehemaligen Gemeinde Mušov, nun Pasohlávky, beendet. Es wurden ca. 90% der Fläche des Gräberfeldes /d.h. mit der näheren Umgebung 3.010 m²/ untersucht und 247 Gräber sowie 10 Objekte abgedeckt. Zu den bedeutenden Ergebnissen der Grabung in ihrer Endphase gehörte die Abgrenzung der Ränder des Gräberfeldes und die Feststellung von 10 Objekten, die in seinen Randteilen angebracht waren. Es handelte sich um 2 Steinstrukturen mit Holzkohlestückchen und durchglühten Lehmstücken /in einer von den Destruktionen fand man auch Tierzähne/ und ferner um ein Objekt mit Asche und Merkmalen eines starken Feuers. Die übrigen 7 Objekte kann man als einfache eingetiefte Gruben bezeichnen, die vermutlich als Lehmgruben dienten. Problematisch bleibt der Nordrand des Gräberfeldes, denn in nördlicher Richtung zur Straße, die die untersuchte Fläche begrenzte, nahmen die Gräber ab, beim Aushub des Grabens auf der entgegengesetzten Seite der Kommunikation wurden jedoch 1 Skelettgrab und vielleicht auch Reste eines Brandgrabes gestört. Den eventuellen Zusammenhang mit dem untersuchten Gräberfeld können wir nur durch eine weitere Grabung beweisen.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM MLADOHRADIŠTNÍHO POHŘEBIŠTĚ VE ŠLAPANICÍCH /okr. Brno-venkov/

Rudolf Procházka, AÚ ČSAV Brno

Při výstavbě nového závodu n.p. Cihelny na severním okraji obce byly výkopy inženýrských sítí porušovány jednotlivé hroby již od dubna 1984. Tři prozkoumal doc. B. Klíma již 25.4., dva dr. Č. Stana 11. a 12. 5. a jeden 18.8. dr. I. Peškař. Poté byl pověřen provedením záchranného výzkumu referent; práce probíhaly 20. - 31. 8. a 15. - 28.9. r. 1983.

Výzkum se neomezil na výkopy pro kanalizaci, nýbrž zahrnul i plochu určenou pro administrativní budovu a parkoviště. Terén byl poskrývce ornice již od sklonku zimního období zcela vysušen a udusán nákladními auty a těžkými mechanismy, takže hrobové jámy nebyly na povrchu patrné. Proto bylo nutno přistoupit k vyhledávání hrobů pomocí paralelních ryh lžící bagru do hloubky 10 - 20 cm, v mnoha případech za cenu jejich narušení.

Celkem je prozkoumáno a zaregistrováno 58 hrobů, z nichž jeden byl zachycen ve vzdálenosti 70 m od sledované plochy severním směrem, a to při výkopu další trasy kanalizace. V meziprostoru se pravděpodobně nacházela další část pohřebiště, nyní již pod vyrovnávací navážkou.

Nalezené hroby se nevymykaly z poměrů běžných na jiných obdobných lokalitách. Byly orientovány při - bližně Z-V s náznaky řadového uspořádání, mělce zahloubené do sprašového podloží. Asi třetina koster byla doprovázena milodary v nepříliš variabilním sortimentu. Vyskytovaly se zde nože, vědra, záušnice a ve dvou případech nádoby. Pět mincí se hlásí výhradně do prvních dvou třetin 11. stol., což podporuje hypotézu, že výzkum zachytil jižní, nejstarší část pohřebiště, fungujícího nejspíše již od přelomu 10. a 11. stol.

Rettungsgrabung eines jungburgwallzeitlichen Gräberfeldes in Šlapanice /Bez. Brno-venkov/. In den Frühjahr- und Sommermonaten 1983 wurden am Nordrand der Gemeinde in Zusammenhang mit dem Baue eines neuen Betriebes des VEB Cihelny, 58 Körpergräber untersucht. Sie waren mit der Andeutung einer Reihengruppierung orientiert, seicht eingetieft. Die Beigaben /Schliffenringe, Messer, Eimer, Gefäße, Münzen / datieren den untersuchten Südteil des Gräberfeldes ungefähr in die ersten zwei Drittel des 11. Jh.

ZÁCHRANNÝ VÝZKUM MLADOHRADIŠTNÍHO HRADISKA V MORAVSKÉM KRUMLOVĚ-ROKYTNĚ /okr. Znojmo/

Rudolf Procházka, AÚ ČSAV Brno

Na předhradí známé mladohradištní fortifikace, v poloze "Malé hradisko", která zabírá severní část intravilánu někdejší obce Rokytne, probíhá v posledních letech výstavba rodinných domků. Na parc. č. 3 byly výkopem septiku porušeny tři zahloubené objekty, z nichž byl 6.9. prozkoumán zbytek jámy č. 1 a ostatní dokumentovány alespoň v profilu. Další objekt byl podle výpovědi stavebníka zničen výkopem suterénu vlastního domu. Majitel z tohoto prostoru zachránil kolekci střepového materiálu a zvířecích kostí. Získaný keramický soubor umožňuje rámcové datování porušených objektů do 11. stol. Na rozhraní ornice a podloží se v okolí obj. č. 1 nacházely ojedinelé eneolitické střepy.

Výsledky současně provedeného sběru na nezastavěné, zemědělsky obdělávané ploše "Malého hradiska" zde dovolují předpokládat souvislé mladohradištní osídlení. Úkolem dalšího výzkumu by mělo být zjištění rozsahu tohoto předhradí v jižním předpolí akropole.

Rettungsgrabung des jungburgwallzeitlichen Burgwalles in Moravský Krumlov - Rokytná / Bez. Znojmo/. Durch den Aufbau von Familienhäusern auf der Vorburg der bekannten Lokalität in der Lage "Malé Hradisko" werden jungburgwallzeitliche Objekte gestört. Im Herbst 1983 wurde der Rest von Grube Nr. 1 untersucht, zwei weitere sind im Profil dokumentiert worden, die Funde aus dem vierten Objekt hat der Bauherr übergeben. Ausser Funden aus dem 11. Jh. gewann man aus der Kulturschicht auch vereinzelt äneolithische Scherben. Durch Lesefunde auf der unbebauten Vorburgfläche, wurde eine intensive jungburgwallzeitliche Besiedlung festgestellt.

ROSTLINY Z MLADŠÍ DOBY HRADIŠTNÍ Z OLOMOUCE (okr. Olomouč)

Emanuel Opravil, AÚ ČSAV BRNO

Při zjišťovacím výzkumu v Olomouci na Křížkovského ulici č. 14 odkryla dr. D. Kaliszová /z XVM Olomouc/ souvrství kompaktních antropogenních uloženin s vtroušenými rostlinnými zbytky z mladší doby hradištní. Z archeobotanického hlediska je tento nálezný zajímavý již proto, že mladohradištních lokalit s rostlinným materiálem je nedostatek. Výraznější nakupení zbytků rostlinného původu bylo zaznamenáno ve vrstvě v hloubce 200 - 240 cm. K jejímu ukládání došlo podle dr. Kaliszové /in litt./ převážně ve druhé polovině 10. stol., nejpozději na začátku století následujícího. V podloží i v nadloží této vrstvy byly roztroušeny převážně jen zbytky dřeva, jak vyplývá z celkového přehledu všech nálezů na Křížkovského ulici č. 14:

Stáří:	10.	10./=11./	10./=11. stol.
Abies alba Mill. jedle bělokorná	dřevo 1	4	2
Acer cf. platanoides L. javor mléč?	dřevo 5	.	.
Agrostemma githago L. koukol polní	semeno .	18	.
Anethum graveolens L. kopr vonný	nažka .	1	.
Atriplex hastata agg. lebeda hrálovitá	nažka .	10	.
Atriplex nitens Schkuhr lebeda lesklá	nažka .	46	.
Atriplex oblongifolia W. et K. lebeda podlouhlolistá	nažka .	2	.
Atriplex patula L. lebeda rozkladitá	nažka .	45	.
Atriplex sp. lebeda	nažka .	132	.
Berula sp. březka	borčka .	slonky	.
Calamintha acinos (L.) Clairv. marulka pamětník	tvrdka .	2	.
Calamintha clinopodium (Benth.) Car. marulka klinopád	tvrdka .	1	.
Cannabis sativa L. konopě setá	nažka .	10+2/2	.
Carduus acanthoides L. bodlák obecný	nažka .	29 slonků	.
Carex leporina L. ostřice zaječí	nažka .	1	.
Carex vesicaria L. ostřice měchýřkatá	nažka .	3	.
Carex sp. ostřice	nažka .	4	.
Carpinus betulus L. habr obecný	nažka .	1	.
Chenopodium album agg. merlík bílý	dřevo .	5	.
Chenopodium ficifolium L. merlík fíkolistý	semeno .	569	.
Chenopodium hybridum L. merlík zvrhlý	semeno .	33	.
		11	.



P ŘEHLED V Ý Z K U M Ů 1983

Vydává:	Archeologický ústav ČSAV v Brně, sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor:	akademik Josef P o u l í k
Redaktoři:	Dr. A. Medunová, Dr. J. Meduna, Dr. J. Říhovský
Překlady:	Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby:	A. Krechlerová /pokud není na tabulce uveden jiný autor/
Na titulním listě:	stříbrné nákončí opasku z kostrového hrobu z období stěhování národů v Boroticích /okr. Znojmo/
Tisk:	Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov, provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo:	ÚVTEL - 73332
Vydáno jako rukopis:	400 kusů - neprodejně